

ปัญหาตามกฎหมายสาธารณสุข กรณีการกำจัดขยะประเภทน้ำกากาอนามัยใช้แล้ว ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น¹

สหัชชา เกตุพันธุ์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาตามกฎหมายสาธารณสุข กรณีการกำจัดขยะประเภทน้ำกากาอนามัยใช้แล้วขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขยะประเภทน้ำกากาอนามัยใช้แล้ว เนื่องด้วยมีข้อสังเกตที่น่าสงสัยว่า ปัจจุบันมีกฎหมายใดมากำหนดขั้นตอนในการกำจัดขยะประเภทน้ำกากาอนามัยใช้แล้วนี้หรือไม่ เนื่องจากสถานการณ์โควิด - 19 ที่ระบาดทั่วโลก ทำให้มีการเพิ่มจำนวนน้ำกากาอนามัยอย่างมหาศาลและรวดเร็ว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างฉับพลันหากไม่มีการกำจัดที่ถูกต้องและรวดเร็ว ทำให้ไม่มีการรองรับประสิทธิภาพของการกำจัดขยะประเภทน้ำกากาอนามัยใช้แล้ว สถานการณ์การล้นของขยะเนื่องจากมีผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่โรงพยาบาล ศูนย์พักคอย และการรักษาตัวเองที่บ้านบางพื้นที่ซึ่งปกติบริษัทเอกชนจะมาเก็บขยะสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ปัจจุบันนี้มีการสั่งให้มาเก็บถี่ขึ้นเป็นสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง เพื่อไม่ให้มีขยะตกค้างมาก ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะเพิ่มขึ้น จึงอาจทำให้เกิดปัญหาการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ในเมื่อท้องถิ่นก็ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการกำจัดขยะนี้

ประเทศไทยมีความพยายามที่จะกำจัดขยะอย่างถูกต้องมากขึ้น แต่แนวโน้มปริมาณขยะในแต่ละปีเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ปริมาณขยะกว่าครึ่งยังถูกกำจัดอย่างไม่ถูกวิธี เนื่องด้วยงบประมาณในการทำสถานที่กำจัดขยะแบบถูกต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูง และมีขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรหลายฝ่าย ทั้งในแง่ของการมาตรฐานการจัดและการขออนุญาตให้ถูกต้อง การหาพื้นที่ที่เหมาะสม การเตรียมพื้นที่ การดูแลผลกระทบที่เกิดขึ้นจากขยะและคนในชุมชนใกล้เคียง

ขยะประเภทน้ำกากาอนามัยใช้แล้วได้กลายมาเป็นอีกหนึ่งปัญหาการกำจัดขยะของประเทศไทย และเนื่องด้วยจากการที่ประเทศไทยไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการกำจัดขยะประเภทมาก่อน ประกอบด้วยขยะประเภทนี้มีจำนวนมากขึ้นจนอาจเกิดปัญหาวิกฤตที่ไม่สามารถจัดการแก้ไขได้

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง ปัญหาตามกฎหมายสาธารณสุข กรณีการกำจัดขยะประเภทน้ำกากาอนามัยใช้แล้วขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี วงษ์วิชิต และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนเชื้อสกุล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสุโขทัย

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างสมดุลระหว่างเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการคุ้มครองทั้งสิทธิและเสรีภาพของประชาชน คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และเป็นไปตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน อีกทั้งยังสามารถให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และเพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคต่อการพัฒนาของปัญหาขยะในประเทศไทย ดังนั้นจึงทำให้มีประเด็นปัญหาที่ควรค่าแก่การวิเคราะห์ ดังนี้

ปัญหาประการแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนสำหรับประชาชนในการกำจัดขยะประเภทหน้ากากอนามัยใช้แล้วไม่มีกำหนดไว้ในกฎหมายสาธารณสุข ซึ่งขั้นตอนในการกำจัดหรือวิธีการกำจัดที่ถูกต้องนี้ยังเป็นปัญหาใหญ่ในการกำจัดขยะและรีไซเคิลอยู่ เนื่องจากผู้คนจำนวนมากยังคงไม่ทราบถึงมาตรการหรือแนวทางวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง ซึ่งการปฏิบัติไม่ถูกต้องนี้ ย่อมทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา เนื่องจากหน้ากากอนามัยเป็นหน้ากากที่ใช้ในทางการแพทย์เป็นหลัก กล่าวคือ มีไว้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้หากไม่มีการกำจัดที่ถูกวิธี

ผู้ศึกษาได้ศึกษานโยบายตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อันได้แก่คำนิยามตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 4 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 4 ผู้ศึกษาเห็นว่าต้องพิจารณาเพิ่มเติมว่า หน้ากากอนามัยนั้นเป็นมูลฝอยประเภทใด ระหว่างประเภทมูลฝอยทั่วไป หรือประเภทมูลฝอยติดเชื้อซึ่งกฎหมายการสาธารณสุขไม่ได้กำหนดคำนิยามไว้อย่างแน่ชัด แต่หากพิจารณาจากกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่ออกเป็นกฎกระทรวงสุลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 เมื่อผู้ศึกษาพิจารณาคำนิยามตามกฎกระทรวงสุลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 ที่ให้คำนิยามว่า “มูลฝอยทั่วไป” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น แต่ไม่หมายความดังกล่าวนั้นจะรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ ดังนั้น หากหน้ากากอนามัยเป็นขยะประเภทมูลฝอยทั่วไปก็จะไม่รวมถึงการเป็นมูลฝอยติดเชื้อ เนื่องจากตามคำนิยามข้างต้น

แต่เมื่อผู้ศึกษาพิจารณาถึงคำนิยามตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 “มูลฝอยติดเชื้อ” หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้ ผู้ศึกษาจึงมีข้อสงสัยว่า ความเข้มข้นของเชื้อโรคที่ปะปนสะสมตามคำนิยามดังกล่าวนี้ ต้องมีปริมาณเท่าใดถึงจะเรียกว่าเข้มข้นพอที่จะเป็นมูลฝอยติดเชื้อได้ ซึ่งตรงตามนิยามนี้กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน เนื่องจากบุคคลแต่ละคนย่อมมีการตอบสนองต่อเชื้อโรคที่แตกต่างกันออกไป บางคนอาจตอบสนองต่อเชื้อโรคได้ไวกว่า ดังนั้น จากนิยามเพียงว่า “ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้” ผู้ศึกษามีความเห็น ว่า ยังไม่ชัดเจนพอในแง่ของการต้องตีความอีกทอดหนึ่ง

กรณีปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนสำหรับประชาชนในการกำจัดขยะประเภทหน้ากากอนามัยใช้แล้วไม่มีกำหนดไว้ในกฎหมายสาธารณสุข นั้น เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ กรมอนามัย กระทรวง

สาธารณสุข กำหนดนิยามว่าหน้ากากอนามัยใช้แล้วนั้น เป็นขยะประเภทมูลฝอยทั่วไป หรือมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อให้ไม่เกิดข้อโต้เถียง และนำมาใช้เป็นแนวทางในการทิ้งและกำจัดขยะประเภทนี้ต่อไป

นอกจากนี้แล้ว กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ยังต้องมีการศึกษาวิธีขึ้นตอนอันเป็นสาระสำคัญ และถูกต้องในการทิ้งและกำจัดขยะประเภทหน้ากากตั้งแต่ภาคส่วนครัวเรือน ตลอดจนผู้ที่มิหน้าที่รับผิดชอบ กำจัดขยะประเภทดังกล่าว โดยให้มีการบัญญัติให้เป็นกฎหมายที่มีขั้นตอนและเป็นรูปธรรมชัดเจนสำหรับ นำไปใช้เป็นขั้นตอนแนวทาง โดยอาจให้การทิ้งขยะประเภทหน้ากากอนามัยนั้น ต้องถูกกำหนดให้ชัดเจนว่า ต้องแยกทิ้งอย่างเด็ดขาดกับขยะประเภทอื่น และมีการติดป้ายแสดงที่ถุงขยะเพื่อแสดงให้ชัดเจนว่าเป็นขยะ ประเภทหน้ากากอนามัยใช้แล้ว เมื่อประชาชนทราบในความชัดเจนแล้ว ประชาชนก็จะสามารถปฏิบัติตาม ได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บและขน และการกำจัดขยะประเภทมูลฝอยทั่วไป และ มูลฝอยติดเชื้อนั้น มีอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกัน ซึ่งการไม่มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนนั้น อาจทำให้ ประชาชนได้รับผลกระทบในการจัดเก็บที่ไม่ถูกต้อง อาจต้องชำระค่าธรรมเนียมแพงกว่าปกติ

ทั้งยังต้องมีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนกรณีมีผู้ฝ่าฝืนการทิ้งหรือกำจัดขยะประเภทหน้ากาก อนามัยใช้แล้วอย่างไม่ถูกต้อง โดยอาจออกเป็นประกาศกระทรวงต่อไป และการกำหนดบทลงโทษนั้น ต้อง มีสัดส่วนที่พอดีและเป็นธรรมต่อประชาชน แต่ก็ต้องครอบคลุมถึงหลักการรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมด้วย

ปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหาการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขนและกำจัดขยะประเภท หน้ากากอนามัยใช้แล้วขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขน และกำจัดขยะประเภทหน้ากากอนามัยใช้แล้วขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจโดยตรงในการรับหน้าที่กำจัดขยะ สิ่งปฏิกมูลฝอยในพื้นที่ แม้บาง พื้นที่อาจมีการจ้างเอกชนให้ดูแล แต่ก็ต้องมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ประสานการดำเนินการและ การให้การอนุญาตแก่เอกชนในการทำกิจการ

ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการ กำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อนั้น กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกมูลหรือมูลฝอยในเขตราชการของตน หรือในกรณีที่มีเหตุอันควร ซึ่งท้องถิ่นอาจมอบให้ บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกมูลเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกมูลหรือมูลฝอยก็ได้ นอกจากนี้ใน มาตรา 20 ยังระบุอีกว่า เพื่อประโยชน์ในการรักษาส่งสิ่งปฏิกมูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อใช้บังคับเองได้

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษามีข้อสงสัยว่าในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการเก็บ ขน และ กำจัดมูลฝอยติดเชื้อหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้วนั้น จะเห็นได้ว่า

ในปัจจุบันเมื่อสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ได้มีการระบาดอย่างหนัก และมีผู้ติดเชื้อเป็น จำนวนมาก หน้ากากอนามัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ประชาชนทุกบ้านจะต้องมีไว้ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ เชื้อโรคจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่ง จึงทำให้ในปัจจุบันจำนวนหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว มีจำนวนมหาศาล โดย หน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว ในสถานการณ์ที่มีโรคระบาดนี้ ถือได้ว่าเป็นขยะที่มีเชื้อโรค เมื่อปัจจุบันขยะติด

เชื้อประเภทหน้ากากอนามัยมีจำนวนมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การให้บริการเก็บ ขน และกำจัดขยะประเภทหน้ากากอนามัยใช้แล้ว จึงควรให้ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เข้ามาร่วมรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อด้วย

เมื่อพิจารณาจะพบว่า ด้วยปริมาณขยะประเภทหน้ากากอนามัยใช้แล้วที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมหาศาล จนกระทั่งโรงงานกำจัดขยะไม่สามารถรองรับได้ทันและการเพิ่มรอบรว้งเก็บขนขยะนั้น ต้องใช้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก อัตราค่าธรรมเนียมเดิมที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้วนั้น การจัดเก็บในอัตราเดิมอาจจะไม่เหมาะสมอีกต่อไป จึงน่าจะต้องมีการแก้ไขในกฎกระทรวงดังกล่าว เพื่อเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับการกำจัดขยะต่อไปตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย โดยควรมีการเก็บอัตราค่าธรรมเนียมที่สูงขึ้นสำหรับโรงพยาบาล สถานพยาบาล และคลินิกต่าง ๆ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีขยะติดเชื้อเกิดขึ้นมากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังมีความเห็นว่า ยังมีปัญหากรณีหากอัตราค่าจัดเก็บดังกล่าวเป็นภาระของผู้มีหน้าที่ชำระภาษีมากเกินควร กล่าวคือ หากวิธีการชำระภาษีเป็นการสร้างภาระในการมาชำระเกินสมควร เช่น กรณีถูกเรียกเก็บค่าธรรมเนียม เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังไม่มีระบบการจัดเก็บออนไลน์และประชาชนบางรายไม่เข้าใจหลักการการค่าธรรมเนียมทางออนไลน์

ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า สำหรับกรณีปัญหาการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขนและกำจัดขยะประเภทหน้ากากอนามัยใช้แล้วขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นควรให้หน่วยงานท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขนและกำจัดขยะประเภทหน้ากากอนามัยใช้แล้วเพื่อบังคับใช้ในพื้นที่ของตน โดยอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติมในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเปิดรับฟังการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับรายได้ของประชาชนในพื้นที่ท้องถิ่นนั้น ๆ รวมทั้งแก้ไขกฎหมายในเรื่องของอัตราค่าธรรมเนียมโรงพยาบาล สถานพยาบาล และคลินิก ให้สูงกว่าทั่วไป เนื่องจากสถานที่เหล่านี้ ล้วนมีขยะติดเชื้อเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะในเรื่องของการจัดเก็บค่าธรรมเนียมออนไลน์ที่ควรให้ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบจัดเก็บภาษีท้องถิ่นออนไลน์ เพื่อความสะดวกในการชำระค่าภาษีและความสะดวกในการตรวจสอบของประชาชน

ปัญหาประการสุดท้าย คือ สำหรับเรื่องเรื่องของอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการเปรียบเทียบปรับ กรณีลักลอบกำจัดขยะประเภทหน้ากากอนามัยใช้แล้วนั้น เนื่องด้วยหากมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะประเภทหน้ากากอนามัยที่ไม่สอดคล้องกับสถานภาพทางการเงินของประชาชนหรือตามความพึงพอใจของประชาชน จึงอาจทำให้เกิดปัญหาประชาชนหรือเอกชนลักลอบเผาฝังดิน หรือทิ้งลงในแม่น้ำลำคลองได้อันเป็นการทำให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมาจากการกระทำของบุคคลดังกล่าว และยังเป็นต้นตอแห่งเหตุรำคาญอีกด้วย

การทิ้งขยะประเภทน้ำกากอนามัยใช้แล้วโดยไม่ถูกสุขลักษณะหรือถูกต้องตามที่มีการบัญญัติขั้นตอนมาแล้วนั้น จะสร้างความรำคาญ ซึ่งเป็นเหตุรำคาญ ตามกฎหมายการสาธารณสุข ซึ่งเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุรำคาญซึ่งน้ำกากอนามัยใช้แล้ว อาจกลายเป็นขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อให้เกิดเหตุรำคาญแก่ผู้อื่นได้ ดังนี้

1) กรณีแหล่งน้ำหรือทางระบายน้ำ ที่การลักลอบทิ้งขยะประเภทน้ำกากอนามัยใช้แล้ว อาจกลายเป็นขยะมูลฝอยไปอุดตันกีดขวางทางเดินน้ำ จนมีการสะสม หรือหมักหมม ของมูลฝอย ส่งผลให้เกิดกลิ่นเหม็น หรือละอองสารพิษ หรือกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรค

2) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น สิ่งมีพิษ ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า เช่น กรณีที่มีการลักลอบเผาขยะประเภทน้ำกากอนามัยใช้แล้วอย่างไม่ถูกกฎหมายและไม่มีการควบคุม

3) กรณีอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับน้ำกากอนามัย

เมื่อผู้ศึกษาได้ศึกษาประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบ และเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย พ.ศ. 2563 พบว่า อาจมีความซ้ำซ้อนของกระบวนการเปรียบเทียบปรับและการพิจารณาผลการเปรียบเทียบปรับ ซึ่งจะเป็นการยุ่งยากและซ้ำซ้อนเกินกว่าเหตุ

ในทางปฏิบัติของการดำเนินการเปรียบเทียบดังกล่าว แม้ตามกฎหมายการสาธารณสุขจะให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการเปรียบเทียบปรับจะสามารถใช้อำนาจที่รับมอบหมายจากคณะกรรมการเปรียบเทียบ ให้มีอำนาจเปรียบเทียบสำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับได้ แต่ในการปฏิบัติงานจริงแล้วนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังต้องส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการเปรียบเทียบเป็นผู้ดำเนินการแทน ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระและขั้นตอนอันเกินสมควร

ผู้ศึกษาได้พิจารณาตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบ และเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย พ.ศ. 2563 กำหนดไว้ว่า “ให้เลขานุการคณะกรรมการเปรียบเทียบ มีหน้าที่ในการรับเรื่องจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและจัดส่งให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ ติดตามและแจ้งผลการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการเปรียบเทียบแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย”

ดังนั้น สำหรับขั้นตอนในการดำเนินการตามประกาศฉบับนี้นั้น ได้กำหนดให้เลขานุการคณะกรรมการเปรียบเทียบ มีหน้าที่ในการรับเรื่องจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและจัดส่งให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ ติดตามและแจ้งผลการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการเปรียบเทียบแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย และเมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้รับเรื่องขอให้พิจารณาเปรียบเทียบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ให้พิจารณาให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

หากภายหลังการพิจารณาแล้ว ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้องร้องให้ทำการเปรียบเทียบตามแบบเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับ (ปท.1) และให้เลขานุการแจ้งไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อแจ้งผู้ต้องหาให้ทราบผลการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ และแจ้งให้ผู้ต้องหามาเปรียบเทียบปรับตามแบบแจ้งผลการเปรียบเทียบปรับพร้อมชำระค่าปรับที่ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

กรณีที่ต้องส่งเรื่องการเปรียบเทียบปรับให้คณะกรรมการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบก่อน เป็นการกระทำที่ซ้ำซ้อนและเกินความจำเป็นมากเกินไป ซึ่งในความผิดซึ่งหน้า เช่น พบการกระทำความผิดขณะประเภหน้ากากอนามัย หรือขณะมูลฝอยชนิดอื่น ๆ นั้น หรือในการจัดการเหตุรำคาญ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ได้รับมอบหมายสามารถนำหลักฐานดำเนินการกับผู้กระทำความผิดได้เลย จะเป็นขั้นตอนที่ง่ายและไม่ซับซ้อนเท่าการส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ แต่ทั้งนี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวมทั้งผู้ที่ได้รับมอบหมาย ต้องผ่านการอบรมการปฏิบัติงานลักษณะนี้มาก่อน

ดังนั้น กรณีปัญหาเกี่ยวกับการอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการเปรียบเทียบปรับ กรณีลักลอบกำจัดขยะประเภหน้ากากอนามัยใช้แล้ว เห็นควรแก้ไขกฎหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ทันที ส่วนคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับจังหวัดควรทำหน้าที่ในขั้นตอนการอุทธรณ์เท่านั้น เพื่อไม่ให้เกิดการเปรียบเทียบปรับนั้นกระทำซ้ำ เนื่องจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแม้จะมีอำนาจแต่ก็ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับจังหวัดอีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งจะถือว่าประกาศกระทรวงดังกล่าวส่งผลให้เป็นการใช้ดุลยพินิจที่ล่าช้าและเพิ่มขั้นตอนที่ไม่จำเป็น